

Врз основа на член 30 од Законот за класифицирани информации („Службен весник на Република Македонија,, број 9/2004), Владата на Република Македонија на седницата одржана на ден 16.11.2004 година, донесе

УРЕДБА
ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ЛИЦА КОРИСНИЦИ
НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ

Член 1

Со оваа Уредба се уредуваат мерките и активностите за безбедност на лица корисници на класифицирани информации.

Член 2

Во државните органи, организации, институции или други правни лица во кои се ракува со класифицирани информации (во понатамошниот текст: органи во кои се ракува со класифицирани информации) мерките и активностите кои се преземаат за безбедност на лицата корисници на класифицирани информации го опфаќаат следното: определување на овластени лица за работа и постапување со класифицирани информации; одговорно постапување со класифицираните информации; безбедносна проверка; издавање на безбедносен сертификат; издавање на дозвола за пристап до класифицирани информации и проверка и оценување на способноста за постапување со класифицирани информации.

Член 3

Во органите во кои се ракува со класифицирани информации, во зависност од потребите и со цел за ефикасно и координирано извршување на правата и обврските кои за нив произлегуваат од Законот за класифицирани информации, можат да се определат едно или повеќе овластени лица од член 61 став 3 од Законот.

Овластените лица од ставот 1 од овој член ги определува функционерот кој раководи со органот.

Член 4

Во органите во кои се ракува со класифицирани информации се определуваат корисници на класифицирани информации.

Листата на корисници на класифицирани информации од страна на органите од ставот 1 на овој член се доставува до Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации (во понатамошниот текст: Дирекција).

Член 5

При постапување со класифицирани информации корисникот на класифицираните информации треба:

- да се грижи да не дојде до неовластен пристап до класифицираната информација;
- да го известува овластеното лице во органот за случаите за неовластен пристап;
- да го известува овластеното лице во органот за промените на податоците од безбедносниот прашалник или за промената во условите за добивање на сертификат и
- да го известува овластеното лице за добиените класифицирани информации од трети лица.

Член 6

Постапката за добивање на безбедносен сертификат започнува со барањето за издавање на безбедносен сертификат кое го поднесува органот во кој се ракува со класифицирани информации или физичко лице до Дирекцијата.

Кон барањето се приложува пополнетиот безбедносен прашалник за соодветен безбедносен степен, кратка биографија со податоци за образованието и професионалната кариера и соодветна документација со која се докажува:

- идентитетот и возраста на лицето за кое се бара сертификат (лична карта или патна исправа);
- државјанство на Република Македонија или државјанства на други држави;
- деловната способност на лицето (уверение од надлежен суд).

Член 7

Идентитетот, возраста, државјанството и деловната способност на лицето за кое се бара издавање на безбедносен сертификат, се утврдува од страна на Дирекцијата врз основа на приложените документи кон барањето.

Постоенето на безбедносен ризик за лицето за кое се бара издавање на соодветен безбедносен сертификат, се утврдува од страна на Дирекцијата врз основа на спроведена оперативна безбедносна проверка :

- само за кандидатот, за проверки од прв степен;
- за кандидатот, неговите деца и брачниот другар, за проверки од втор степен;

-за кандидатот, неговите деца, брачниот другар, родителите и за другите лица со кои тој живее во иста семејна заедница, за проверките од трет степен.

За безбедносните проверките од втор и трет степен, доколку се утврди потреба, за лицето ќе се побара мислење од надлежна лекарска комисија.

Член 8

Дирекцијата, пред издавањето на безбедносниот сертификат, може да ги побара на увид документите од оперативната безбедносна проверка.

Од страна на надлежните служби во најкраток рок се доставуваат бараните документи до Дирекцијата, која по извршениот увид ги враќа на надлежните служби.

Член 9

За лицата кои имаат двојно државјанство, пред издавањето на безбедносниот сертификат Дирекцијата, по потреба, ќе побара податоци од надлежните органи на странската држава чие државјанство има лицето.

Член 10

При оценката за постоење на безбедносен ризик за лицето за кое се бара издавање на безбедносен сертификат, се проверува дали:

-сторило или се обидело да стори, самостојно или заедно со други лица, некое од кривичните дела содржани во Глава 28 од Кривичниот законик на Република Македонија;

-сороботувало или сеуште сороботува со разузнавачи, меѓународни терористи, саботери или лица за кои постои сомневање дека се во врска со странски разузнавачки служби или организации кои би можеле да ја загрозат безбедноста на Република Македонија, освен во случаи кога е тоа во функција на службената должност на лицето;

-било или е член на организација или било или е приврзаник на организација која насилно, со субверзивни средства или на друг противзаконски начин дејствува против безбедноста на Република Македонија;

-намерно задржувало, погрешно интерпретирало или фалсификувало информации од важност за безбедноста и одбраната на државата, или намерно дало неточни податоци во безбедносниот прашалник или при разговорот со овластени лица;

-има сериозни финансиски тешкотии или брзо се збогатило;

-постои зависност од алкохол, дрога и/или други психотропни супстанции;

-било или е инволвирано во активности кои можат да доведат до ризик за попуштање на лицето пред уцена или насилство;

-лицето преку постапки демонстрирало нечесност, нелојалност, недоверба или индискретност;

-се обидело или презело неовластени активности во однос на комуникациските и информатичките системи;

-боледувало или боледува од болести или ментални/емоционални состојби што можат да предизвикаат неправилности во проценувањето и да претставуваат ненамерен потенцијален ризик за безбедноста и

-е способно да го издржи притисокот на роднините или блиските соработници за оддавање на класифицирани информации на странски разузнувачки служби и организации, терористички групи или други слични организации или лица кои можат да ја загрозат безбедноста на Република Македонија.

Член 11

При издавање на прв безбедносен сертификат, при оценката за постоење безбедносен ризик особено ќе се имаат во предвид следните информации:

- а) дали при користење на информации класифицирани со степен “ИНТЕРНО” овластеното лице го информирало корисникот за обврската за заштита на класифицираните информации, при што корисникот пополнува соодветен безбедносен прашалник и потпишува изјава дека е запознат со прописите кои се однесуваат на работата со класифицирани информации;
- б) дали при користење на информации класифицирани со степен “ДОВЕРЛИВО” и „СТРОГО ДОВЕРЛИВО,, покрај пополнетиот прашалник и потпишаната изјава, е спроведена и оперативна проверка за безбедносниот ризик што ги опфаќа последните пет години, или, доколку тој рок е покус, од 18-тата година на животот на корисникот до моментот на проверката и да има податоци за:

-идентитетот на лицата - проверени во матичната евиденција

-државјанскиот статус, поранешен и сегашен;

-проверка во казнената евиденција на надлежниот суд;

- в) дали при користење на информации класифицирани со степен „ДРЖАВНА ТАЈНА,, е спроведена проверка на безбедносниот ризик што ги опфаќа последните десет години, или, доколку тој рок е покус, од 18-та година на животот на лицето до моментот на проверката и да има податоци за:

-идентитетот на лицата - проверени во матичната евиденција;

-државјанскиот статус, поранешен и сегашен;

-проверка во казнената евиденција на надлежниот суд;

-финансиската состојба на лицето од која може да се процени евентуалната попустливост на притисок заради сериозни финансиски тешкотии, или од која може да се открие брзо збогатување;

- за образованието и образовните установи во кои се школувало лицето;
- тековното и поранешните вработувања, за да се процени ефикасноста и лојалноста како вработен;
- за отслужувањето на воениот рок на лицето и активностите за време на служењето, сврзани со класифицирани информации;
- спроведено интервју, во случаи кога почетните проверки укажуваат на неповолни информации за лицето;
- спроведени дополнителни разговори и со други 3 лица, посочени од лицето, кои можат да дадат објективна оценка, доколку при проверката се појават негативни информации и
- спроведени дополнителни проверки кои треба да ги откријат сите релевантни информации за лицето, за да се потврди или отфрли претходно добиената негативна информација.

Член 12

Доколку се изврши предвремена безбедносна проверка и се издаде нов безбедносен сертификат, престанува важноста на претходно издадениот безбедносен сертификат.

Член 13

Врз основа на безбедносен сертификат за пристап до класифицирани информации на Република Македонија може да се издаде и безбедносен сертификат за пристап до странски класифицирани информации, при што се врши дополнителна безбедносна проверка за лицето во која се испитува дали тоа имало евентуални активности против интересите на странската земја или меѓународната организација за користење на чии класифицирани информации се бара издавање на безбедносен сертификат.

Член 14

Кога некое лице, заради добивање функција или извршување на итна и неодложна службена задача има потреба од безбедносен сертификат со повисок степен, таков безбедносен сертификат може да му биде издаден, со важност до 6 месеци, доколку:

- лицето веќе поседува безбедносен сертификат од понизок степен;
- веќе е покрената постапка за издавање на соодветен безбедносен сертификат;
- од дотогаш извршените проверки нема сознанија за евентуални прекршувања на безбедносните прописи.

Член 15

Во оправдани случаи може да се дозволи еднократен пристап до информации класифицирани за еден степен повисоко од степенот на безбедносниот сертификат кој лицето веќе го поседува ако:

-активноста за која е потребен пристапот до класифицирани информации е образложена во писмена форма од функционерот кој раководи со органот во кој е вработено лицето;

-лицето веќе има безбедносен сертификат;

-не постојат сознанија кои укажуваат на прекршување на безбедносните прописи во дотогашното однесување на лицето.

Член 16

Куририте кои се ангажирани за пренос на информации класифицирани со степен “ДОВЕРЛИВО” и повисоко, треба да имаат безбедносен сертификат со степен соодветен на степенот на класифицираните информации кои ги пренесуваат.

Чуварите ангажирани за пренос на информации класифицирани со степен “ДОВЕРЛИВО” и повисоко треба да имаат безбедносен сертификат со степен најмалку “СТРОГО ДОВЕРЛИВО”.

Куририте и чуварите треба да бидат запознаени со безбедносните процедури за ракување со класифицирани информации, да добијат инструкции за нивните задолженија и за тоа како да ги чуваат класифицираните информации кои им се доверени.

Член 17

Овластеното лице во органот, пред врачувањето на безбедносниот сертификат, го информира лицето за правата и обврските при ракување и чување на класифицираните информации, согласно Законот за класифицирани информации, ратификуваните меѓународни договори и другите подзаконските прописи.

Најмалку еднаш во текот на календарската година, овластеното лице одново ќе го информира корисникот, кој веќе поседува безбедносен сертификат, за правата и обврските при ракување и чување на класифицираните информации.

Доколку за некое лице престане потребата за ракување со класифицирани информации, овластеното лице треба да го информира за обврските за чување на класифицираните информации со кои дотогаш ракувал и тоа до престанокот на класификацијата на тие информации или до писменото известување дека информацијата е декласифицирана.

Член 18

За издавање на дозвола за пристап до класифицирани информации потребно е да бидат исполнети следните услови:

-да е поднесено барање до Дирекцијата за издавање на дозвола за пристап до класифицирани информации;

-лицето за кое се бара издавање на дозвола да поседува безбедносен сертификат издаден од надлежен орган на странска држава за пристап до класифицирани информации со степен соодветен на степенот на класифицираните информации за кои се бара дозволата и

-Република Македонија со странската држава, чиј државјанин е лицето за кое се бара издавање на дозволата, да има потпишано договор за заштита на класифицирани информации.

Член 19

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

ПРЕТСЕДАТЕЛ
на Владата на Република
Македонија
Хари Костов, с.р.

Бр. _____

Датум _____ . 2004 год.

Скопје